

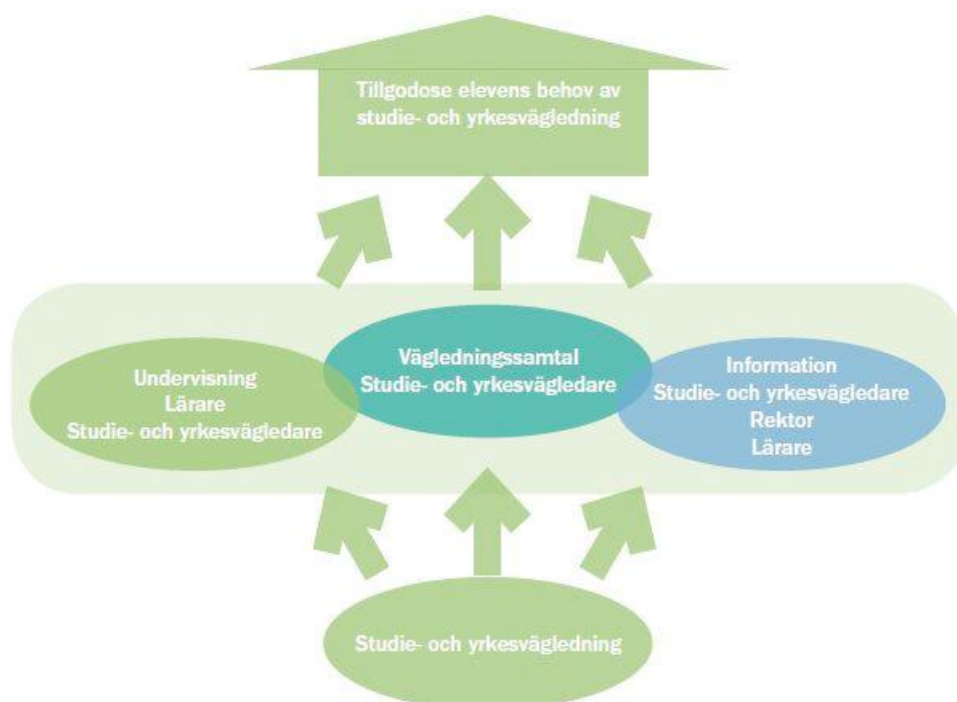
Handlingsplan för studie- och yrkesvägledning i Hofors kommun

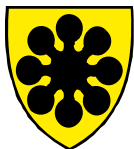
Vad är studie- och yrkesvägledning?

”Studie- och yrkesvägledning är en viktig del i det livslånga lärandet och ett stöd i en individs ständigt pågående karriärsprocess” (Allmänna råd, Skolverket, 2013). Elevens studie- och yrkesval har stor betydelse för hur livet kommer att utvecklas. Studie- och yrkesvägledning är en rättighet för eleven och skolan har ett viktigt och omfattande uppdrag att stödja eleven i väl underbyggda val.

Syftet med studie- och yrkesvägledning är att ge eleverna förutsättningar att hantera frågor som rör val av studier och yrken. Mångfalden av både yrken och utbildningar gör att eleverna kan uppleva det som komplicerat att överblicka sina olika möjligheter. En ständigt pågående samhällsutveckling och snabba förändringar på arbetsmarknaden bidrar ytterligare till svårigheter att förutse villkoren i arbetslivet. För att kunna göra väl underbyggda val och fatta väl övervägda beslut behöver eleven ofta stöd av en väl planerad studie- och yrkesvägledning. Den ska genomföras på ett professionellt sätt och vila på en vetenskaplig grund.

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens som kan tillgodose elevernas behov av studie- och yrkesvägledning. Under sin skoltid behöver eleven utveckla kunskaper både om sig själv och om olika valalternativ. Eleven behöver också utveckla förmågan att väga samman personliga faktorer med valalternativen för att kunna göra väl underbyggda studie- och yrkesval. Förutom det behöver eleven ges möjlighet att utveckla färdigheter i att genomföra sina beslut.

Studie- och yrkesvägledning

Studie- och yrkesvägledning kan beskrivas i både vid och snäv bemärkelse. Vägledning i vid bemärkelse är all den verksamhet som bidrar till att ge elever kunskaper och färdigheter som underlag för att fatta beslut om framtida studie- och yrkesval. Det handlar till exempel om praktiska arbetslivserfarenheter, undervisning som rör arbetslivet, studiebesök, utbildningsinformation och aktiviteter för att utveckla elevens självkänedom.

Studie- och yrkesvägledning i snäv bemärkelse är den personliga vägledning som studie- och yrkesvägledaren ger i form av vägledningssamtal, individuellt och i grupp. Det innebär sammantaget att skolan behöver arbeta med studie- och yrkesvägledning på ett individanpassat, systematiskt och långsiktigt sätt. På så vis kan eleverna utveckla de insikter, kunskaper och förmågor som behövs för att ta ställning till och fatta beslut om sin framtid.

Hela skolans ansvar

I skollagspropositionen understryks att skolledare, lärare och studie- och yrkesvägledare har ett gemensamt ansvar för studie- och yrkesvägledningen, men delvis olika roller. Rektorn har i samtliga berörda skolformer ansvaret för hur arbetet med studie- och yrkesvägledningen organiseras.

Enligt läroplanerna ska alla på skolan bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller av social eller kulturell bakgrund. Det innebär att skolan ska kompensera för elevers olika förutsättningar så att alla elever får samma möjligheter. Studie- och yrkesvägledning behöver utvecklas så den vidgar elevernas perspektiv vad gäller möjliga utbildningsvägar, yrken och branscher.

Elevens behov av studie- och yrkesvägledning kan summeras som att eleven, utifrån sina förutsättningar, ska

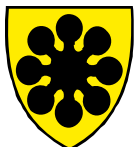
- bli medveten om sig själv
- bli medveten om olika valalternativ, såsom olika utbildningar och yrken
- bli medveten om relationen mellan sig själv och valalternativen
- lära sig fatta beslut
- lära sig att genomföra sina beslut

(Allmänna råd, Skolverket 2013)

Ett gemensamt "vägledningstänk" som genomsyrar hela skolan, i samtliga årskurser, är en viktig framgångsfaktor för att eleven ska göra lyckade val. Desto bättre underlag eleven har för sitt val av utbildning, desto större chans är det att de lyckas med sina studier.

Förslag på aktiviteter från grundskolans/grundsärskolans åk 1 till åk 3 på gymnasiet

Nedanstående aktiviteter ska implementeras i respektive skolas arbetsplan. Aktiviteterna är framtagna av studie- och yrkesvägledare i Hofors kommun. Anpassningar till varje skolas arbetsplan är nödvändiga.

Studie- och yrkesvägledande aktiviteter Grundskola/Grundsärskola åk 1 – 3

<u>Aktivitet</u>	<u>Ansvarsfördelning</u>
------------------	--------------------------

Samtal kring olika yrken	Läraren
--------------------------	---------

Kommentar:

Läraren berättar och beskriver olika yrken. Eleverna får gestalta hur de uppfattar olika arbeten i samhället med hjälp av teckningar.

Studiebesök

Eleverna besöker Hembygdsgården	Läraren
---------------------------------	---------

Kommentar:

Läraren samtalar om hur det var att arbeta förr i tiden.

Yrken i barnlitteraturen.	Läraren
---------------------------	---------

Läraren läser en bok som handlar om olika yrken. Klassen diskuterar vad vuxna gör på dagarna

Studie- och yrkesvägledande aktiviteter Grundskolan/Grundsärskola åk 4 – 6

<u>Aktivitet</u>	<u>Ansvarsfördelning</u>
------------------	--------------------------

Studiebesök	Läraren
-------------	---------

Kommentar:

Besök på en större arbetsplats. Eleverna arbetar med uppgifter och frågor kring studiebesöket.

Internationell förståelse	Läraren/SYV
---------------------------	-------------

Kommentar:

Klassen pratar om att det finns många utrikesfödda i arbetslivet. Läraren samtalar om detta. Finns det möjlighet att bjuda in någon företagare, som är utrikesfödd?

Finns det genusbegränsningar i yrkesvalet?	Läraren
--	---------

Kommentar:

Bjud gärna in en manlig förskollärare/kvinnlig brandman för att diskutera frågan.

Endagspraktik	Läraren
---------------	---------

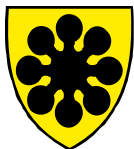
Kommentar:

Elever tillsammans med sina föräldrar ordnar en PRAO-dag

Språkvalet	Läraren/skolledningen/SYV
------------	---------------------------

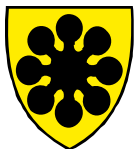
Kommentar:

Eleverna får information om vilka språkval som är möjliga och vilka konsekvenser språkvalet har för framtida studier.

Studie- och yrkesvägledande aktiviteter Grundskola/Grundsärskola åk 7 – 9

<u>Aktivitet</u>	<u>Ansvarsfördelning</u>
Näringslivskontakter <i>Kommentar:</i> Det är viktigt att skolan och näringslivet träffas regelbundet för PRAO och studiebesök.	Lärare, skolledning, SYV
Arbetsmarknadsinformation <i>Kommentar:</i> Arbetsförmedling, fackliga företrädare och representanter bjuds in till skolan	Lärare, SYV
PRAO <i>Kommentar:</i> I åk 7 är eleverna en dag ute på PRAO. Eleverna tillsammans med sina föräldrar ordnar platserna. I åk 8 delas eleverna in grupper om tre elever. De är tre dagar på en arbetsplats för att kartlägga arbetsplatsen. Entré Hofors ansvarar för rekryteringar av PRAO-platser. Resultatet presenteras på en företagsmessa. I åk 9 är eleverna en vecka på en arbetsplats eller gymnasieskola. SYV ansvarar för att eleverna på egen hand anskaffar platser.	Lärare, SYV, Entré Hofors
Studiebesök <i>Kommentar:</i> Åk 9 besöker OVAKO	Lärare, SYV
Gymnasiebesök <i>Kommentar:</i> Elever som inte har möjlighet att besöka öppet hus kvällstid och de elever som känner stor osäkerhet har möjlighet att dagtid besöka olika gymnasieskolor. De gymnasieskolor som har avtal med Hofors Kommun är välkomna att besöka Petreskolan dagtid.	SYV
Öppets Hus <i>Kommentar:</i> Eleverna tillsammans med föräldrar uppmanas att besöka gymnasieskolornas öppna hus.	Föräldrar, elever
Föräldramöten <i>Kommentar:</i> Studie- och yrkesvägledaren medverkar i åk 8 och åk 9 i föräldramöten för att informera om gymnasieskolan	Lärare, SYV
Utvecklingssamtal <i>Kommentar:</i> Föräldrarna tillsammans med elever erbjuds att i anslutning till utvecklingssamtalet träffa studie- och yrkesvägledaren.	Lärare

Vägvalet – information kring gymnasiet SYV

Kommentar:

Studie- och yrkesvägledaren har en grundlig genomgång av gymnasieskolan i åk 8. Eleverna får gymnasiebroschyren Vägvalet. Eleverna arbetar med olika frågeställningar kring gymnasievalet.

Vägledningssamtal SYV

Kommentar:

I årskurs 8 sker det första vägledningssamtalet. I åk 9 erbjuds vägledningssamtal tills eleven har kommit fram till ett beslut.

Motivationssamtal SYV

Kommentar:

Under vårterminen finns möjlighet för elever i åk 9 till motivationssamtal för att komma in på sökt program.

Gymnasievalet SYV

Kommentar:

I december gör eleverna ett provval. Eleverna får praktisk hjälp inför gymnasievalet den 15 februari. Under omvalet pratar SYV med varje enskild elev. SYV följer också upp den slutgiltiga antagningen i juli så alla elever har en studieplats kommande läsår.

Studie- och yrkesvägledande aktiviteter vid Introduktionsprogrammen, år 1 – 4 (16-20 år)

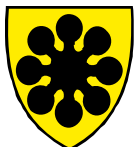
<u>Aktivitet</u>	<u>Ansvarsfördelning</u>
Enskilda vägledningssamtal	SYV
Information om gymnasieval	SYV
Information om alternativa utbildningar (vux mm)	SYV
Praktik	Lärare
Föräldramöten	Lärare

Studie- och yrkesvägledande aktiviteter Gymnasiet åk 1 – 3

<u>Aktivitet</u>	<u>Ansvarsfördelning</u>
Enskilda vägledningssamtal	SYV
APL	Lärare
UF-företag	Lärare
Organisera PRAO på Gy för åk 9	SYV och lärare
Föräldramöte åk 1	Lärare

Studie- och yrkesvägledande aktiviteter GRUV/Komvux/SFI

<u>Aktivitet</u>	<u>Ansvarsfördelning</u>
Enskilda vägledningssamtal	SYV
Informera om studiestöd och ekonomi	SYV
Informera om vidare studier och arbetsliv	SYV
Studiebesök för GRUV och SFI	Lärare
Upprättande och uppföljning av studieplaner	SYV och lärare

Organisation studie- och yrkesvägledning Hofors kommun, grundskola och gymnasium september 2015

	Antal elever	SYV-organisation
<i>Grundskola 7-9</i>		
Petreskolan	240	50%
<i>Gymnasium, GRUV, Komvux och SFI</i>		
Björkhagsskolan Gy	69	
Björkhagsskolan IM	83	
Björkhagsskolan GRUV	27	
Björkhagsskolan Komvux	74	
Björkhagsskolan SFI	73	
Totalt Björkhagsskolan	326	75%